

Tesjoeva

Rabbijn Sacks geeft in zijn boek 'Genesis', waar hij de sidra van de week (de wekelijkse lezingen) bespreekt, uitvoerig een uiteenzetting over het begrip 'tesjoeva'. Hoewel dit woord 'tesjoeva' als zodanig in de Hebreeuwse Bijbel niet voorkomt, is het in het Joodse denken van grote betekenis. Hij zegt bijvoorbeeld dat een iemand die boete doet belangrijker is dan een rechtvaardige. Iemand die omkeer doet is meer dan wie van nature deugdzaam is. 'Tesjoeva' is afgeleid van het werkwoord 'sjoev', dat 'omkeren' betekent, wat een kernbegrip is in Tenach.

In de Jozef-verhalen komt Juda naar voren als een haantje de voorste. Als de broers Jozef haten en er een gelegenheid komt om hem kwijt te raken, probeert Ruben, de oudste broer, op een slinkse manier te voorkomen dat zij Jozef doden. Zijn plan loopt op niets uit en Juda's voorstel om zich van Jozef te ontdoen faalt eveneens.

Dan komt Juda, als de broers denken dat Jozef dood is, met een uitgekiend plan om hun vader Jakob te bedriegen. In plaats van berouw te hebben en verdriet te tonen is hij de koelbloedigste en verzint een list, waarmee hij zichzelf en zijn broers als volkomen onschuldig voordoet.

Hoe anders is zijn gedrag later ten aanzien van Benjamin, net als Jozef ook een kind van Rachel, en na Jozef de lievelingszoon van vader Jakob. In Genesis 44 wil hij voorkomen dat Benjamin slaaf in Egypte wordt. Precies het tegenovergestelde van wat hij Jozef wel aan had willen doen in Genesis 37:27. Eerst had hij Jozef slaaf willen maken, later wil hij voorkomen dat Benjamin slaaf wordt.

De grote vraag is hoe de omkeer, de 'tesjoeva' bij Juda tot stand is gekomen. De oplossing ligt besloten in het verhaal in Genesis 38. Dit hoofdstuk onderbreekt de hele geschiedenis waarin Jozef de hoofdrol speelt. In dit hoofdstuk staat wat Juda intussen uitvoert en hoe Juda's leven verloopt. In Genesis 38 verleidt zijn schoondochter Tamar hem, en als het bedrog uitkomt en Juda haar hiervoor wil straffen, komt zij met belastend bewijs ten aanzien van hem. En dan geeft Juda ruiterslijk toe dat zij in haar recht staat, en dat hijzelf de schuldige is, en Tamar zelf rechtvaardig is.

Deze heidense vrouw heeft Juda ertoe gebracht 'tesjoeva' te doen, en blijkbaar is hij daardoor zo veranderd dat hij in Genesis 44 zichzelf aanbiedt slaaf te worden in plaats van Jozefs broer Benjamin.

Lukas A. de Groot, Januari 2025